9. Итератори

4.2 Итератори.Същност и класификация
4.2.1 Входни и изходни итератори
4.2.2 Нарастващи итератори
4.2.3 Двупосочни итератори
4.2.4 Итератори с произволен достъп
4.2.5 Адаптери на итератори
4.3. Списък (list)
4.4. Двойно свързан списък (deque)

4.2 Итератори.Същност и класификация

Дефиниция:

Итераторите са обобщение на указателите:

- Те са обекти, които сочат други обекти;
- Итераторите позволяват да се итерират (преминават) елементи;
- В определен момент итераторът сочи един обект от контейнера, в следващият момент следващият и т.н.
- Позволяват на програмиста да работи по еднакъв начин с различни обекти, съхранени в контейнери.

4.2 Итератори.Същност и класификация

Основни член функции – зависят от типа на итератора:

- Конструктори;
- operator* който връща стойността на данните value type , сочени от итератора. Служи за достъп (четене/запис) на обектите в контейнера;
- operator= за получаване на стойност на самият итератор;
- operator== за сравнение с итератор;
- operator++ operator-- за нарастване/намаляване на стойността на итератора;

4.2 Итератори.Същност и класификация

- Предназначение:

  Итераторите са елемент на обобщеното програмиране и обобщените алгоритми-стил на програмиране
- Като аргументи на обобщените алгоритми;
- Итераторите определят начина, по който ще се осъществи достъпът до обектите в контейнера;
- Обобщение на указателите
  - всяка темплейтна функция, която получава итератори като аргументи работи и с нормалните указатели.

4.2 Итератори.Същност и класификация

Итераторите са сързващото звено между контейнерите и алгоритмите.
Схема на мястото в ортогоналната декомпозиция на компонентното пространство.

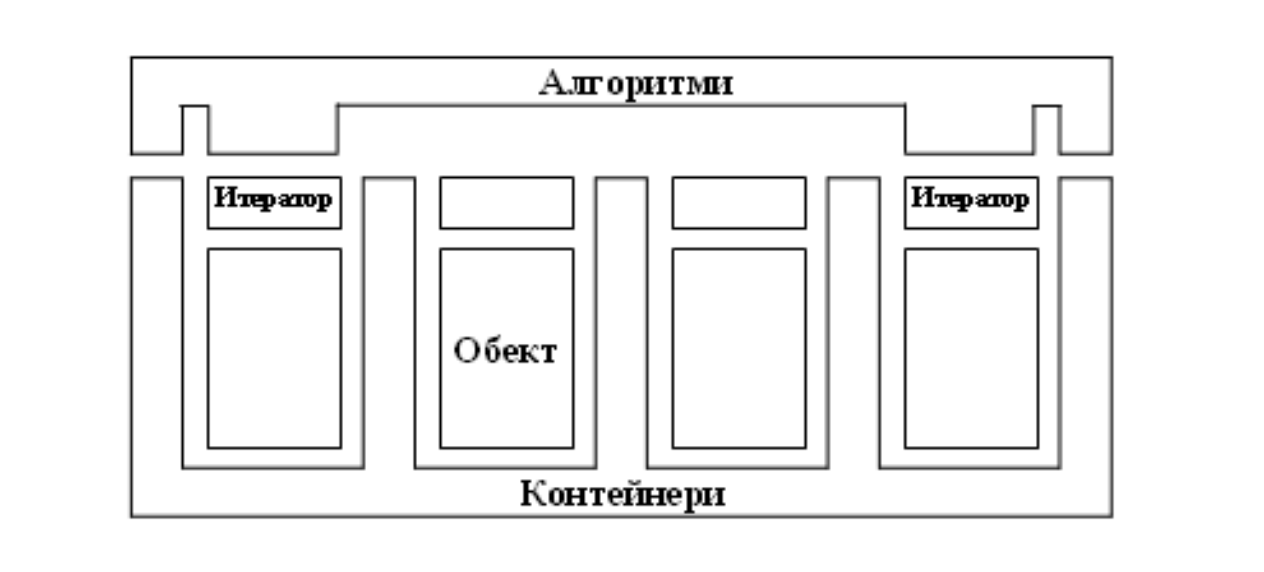

4.2 Итератори.Същност и класификация

Итераторите към обектите на контейнера се получават от самия контейнер в резултат от изпълнението на член функции

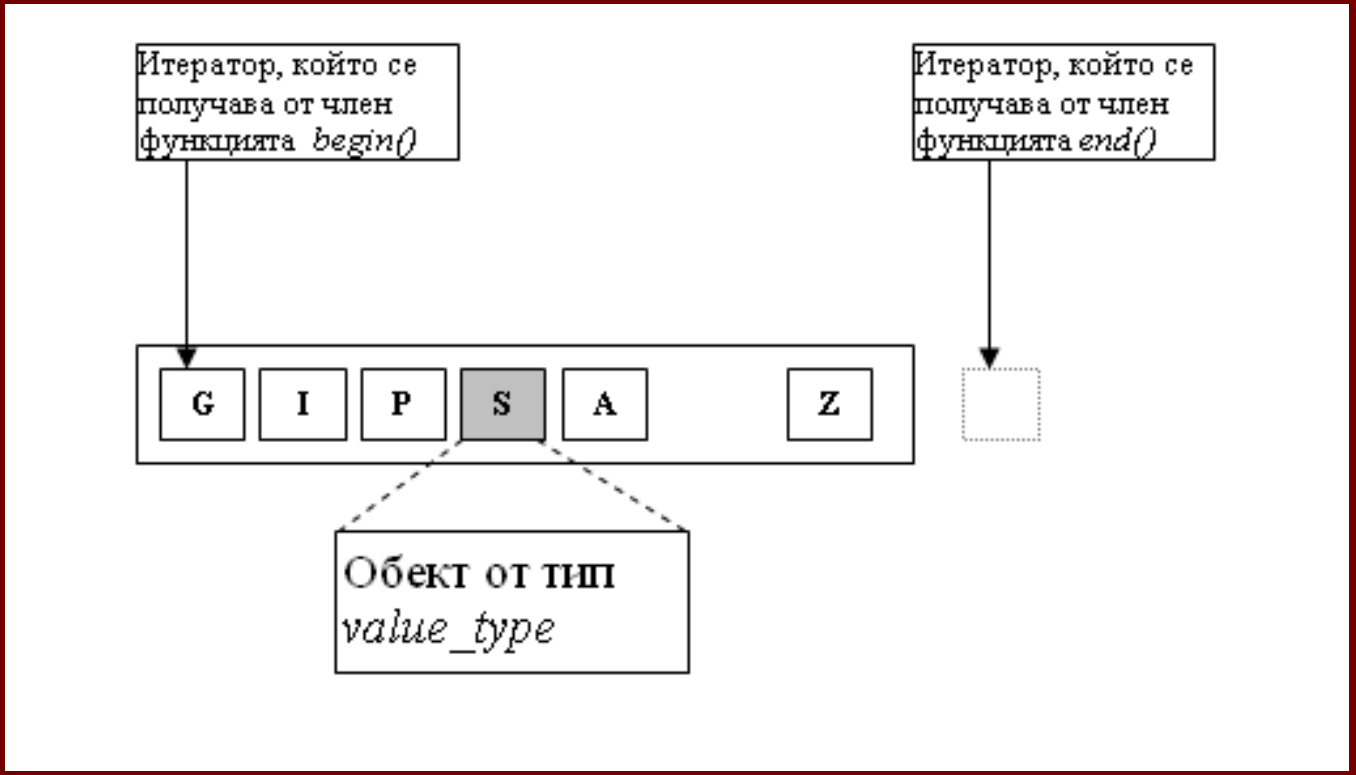

4.2 Итератори.Същност и класификация

Пример за използване на конструктор, operator* и operator =:

```
vector<int> iv(3);
iv[0] = 3;
iv[1] = 2;
iv[2] = 6;
vector<int>::iterator first = iv.begin(); // конструктор и
vector<int>::iterator last  = iv.end(); // =
while (first != last) {
   cout << *first++ << " "; // използване на *
}
```

Изход: 3 2 6

4.2 Итератори.Същност и класификация

Пример (вариант C++11 с използване на auto за получаване на типа)

```
vector<int> iv(3);
iv[0] = 3;
iv[1] = 2;
iv[2] = 6;
auto first = iv.begin(); // конструктор и
auto last  = iv.end(); // =
while (first != last) {
   cout << *first++ << " "; // използване на *
}
```

Изход: 3 2 6

4.2 Итератори.Същност и класификация

Примерна програма за използването на итератори за обобщени алгоритми:

Алгоритъм за сортиране:

sort(<начален_итератор>,<итератор_след_края>)

Програмиране на приложение с използване на алгоритъма за сортиране:

```
#include <algorithm>
// създаване на вектора v
// запълване на вектора v
// прилагане на алгоритъм

sort (v.begin(), v.end() );
```

4.2 Итератори.Същност и класификация

Пример за създаване на вектор чрез итератори:

```
vector<float> v (5, 3.25);
vector<float> v_new1 (v);  // конструира v_new1 чрез v
vector<float> v_new2 = v;  // присвоява v на vnew2
// конструира v_new3 чрез итерационен интервал от
// елементите на вектора v в частност целия
// контейнер:
vector<float> v_new3 (v.begin(), v.end() );
```

4.2 Итератори.Същност и класификация

Примерна програма за проверка на еквивалентност между итератори (operator ==):

```
auto vit1 = v.begin();
auto vit2 = v.begin()+2;
 (vit1 == vit2) ? cout << "equal" : cout << "different";
```

Изход: different

Примерна програма за използване на член функцията insert(...) на вектор, която изисква итератор и елемент като аргументи :

```
vector<int> iv(2,6);                    // вектор iv: 6 6
 iv.insert(iv.begin(), 2, 5);           // вектор iv: 5 5 6 6
 vector<int> ivect(1, 3);
 ivect.insert(ivect.end(), iv.begin(), iv.begin()+3);//вектор ivect: 3 5 5 6
```

4.2 Итератори.Същност и класификация

Пример за използване на итератори като параметри на член функциите на вектор:

Изтриването в края на вектор изисква константно време за изпълнение, а от средата(началото) - линейно време.

```
vector<float> iv (4, 8.0); // вектор iv:  8.0  8.0  8.0  8.0
iv.erase (iv.begin() );       // вектор iv:  8.0  8.0  8.0
iv.erase (iv.begin()+1 );         // вектор iv:  8.0  8.0
iv.erase (iv.begin(), iv.end() );// вектор iv е празен
```

4.2 Итератори.Същност и класификация

Пример с начална инициализация (C++ 11):

```
vector<float> iv{ 1., 2., 3., 4. };// вектор iv:  1.0  2.0  3.0  4.0
iv.erase(iv.begin());       // вектор iv:  2.0  3.0  4.0
iv.erase(iv.begin() + 1);       // вектор iv:  2.0  4.0
iv.erase(iv.begin(), iv.end());// вектор iv е празен
```

4.2 Итератори.Същност и класификация

Контейнер	***операция***	***Валидност на итератора***
vector	добавяне	Необходима реалокация - всички итератори са невалидни
		Няма реалокация - всички итератори преди позицията на добавянето остават валидни
	изтриване	всички итератори след позицията на изтриване стават невалидни
list	добавяне	всички итератори остават валидни
	изтриване	Само итератори към изтриваните елементи стават невалидни
deque	добавяне	всички итератори стават невалидни
	изтриване	всички итератори стават невалидни

4.2 Итератори.Същност и класификация

Класификация: Пет типа итератори според операциите, дефинирани за тях:
Класова йерархия на итераторите:

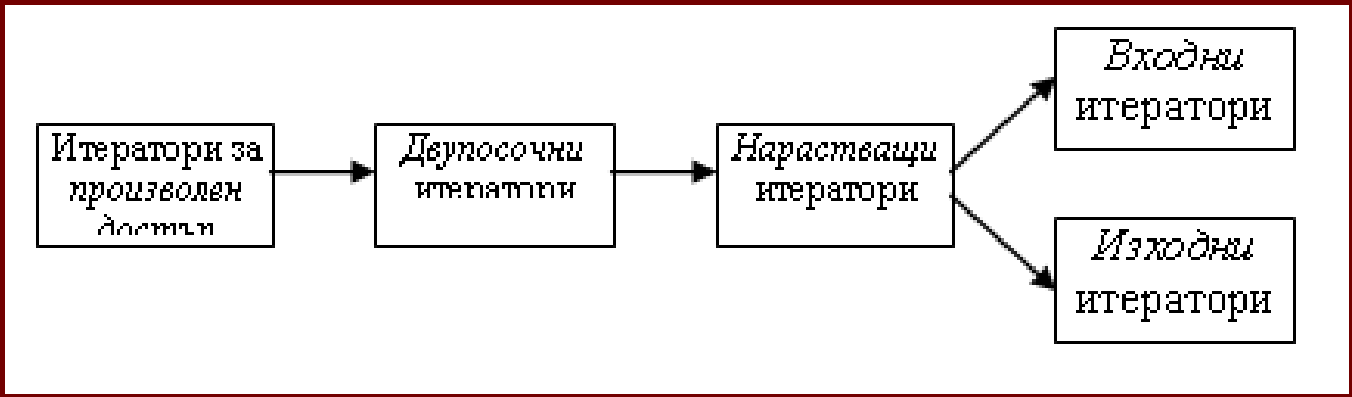

Всеки итератор е проектиран да удовлетворява точно пределено множество от изисквания.

4.2 Итератори.Същност и класификация

<table>
<tr><th colspan="4">Категория</th><th>Свойства</th><th>Операции</th></tr>
<tr><td colspan="4">Всички</td><td>Копиращ конструктор, оператор присвояване
Унищожаване</td><td>X b(a);
b = a;</td></tr>
<tr><td colspan="4">Всички</td><td>Допуска увеличение</td><td>++a
a++</td></tr>
<tr><td rowspan="8">Random Access</td><td rowspan="5">Bidirectional</td><td rowspan="4">Forward</td><td>Input</td><td>Сравнение за еквивалентност/неекивалентност</td><td>a == b
a != b</td></tr>
<tr><td></td><td>Дереферииране в дясна страна rvalue</td><td>*a
a->m</td></tr>
<tr><td>Output</td><td>Дереферииране в лява страна lvalue
(само за типове mutable iterator)</td><td>*a = t
*a++ = t</td></tr>
<tr><td rowspan="2"></td><td>подразбиращ се конструктор</td><td>X a;
X()</td></tr>
<tr><td>Многопасов, т.е. дереферирането и инкрементирането не са свързани</td><td>{ b=a;
*a++; *b; }</td></tr>
<tr><td colspan="2"></td><td>Добавено декрементиране</td><td>--a
a--
*a--</td></tr>
<tr><td colspan="3" rowspan="4"></td><td>Аритметика (+ и -) с указатели</td><td>a + n
n + a
a - n
a - b</td></tr>
<tr><td>Допуска допълнителни сравнители между итераторите (освен ==) т. е. (<, >, <= and >=)</td><td>a < b
a > b
a <= b
a >= b</td></tr>
<tr><td>Допуска увеличаване/намаляване с константа += и −=</td><td>a += n
a −= n</td></tr>
<tr><td>Допуска оператор за индексиране при дереферирането ([])</td><td>a[n]</td></tr>
</table>

4.2.1 Всички итератори

Всички итератори – член функции:

- Копиращ конструктор
- Оператор за увеличаване (оператор ++) в префиксен и постфиксен вариант:

  ++It

  It++

4.2.1 Входни и изходни итератори

Входен итератор – допълнителни член функции:

- Оператор за присвояване (=)
- Оператор за сравнение за еквивалентност/не еквивалентност (== и !=)
- Оператор за дереферииране (оператор *) Особеност:
  - Използва се само в дясната страна на операцията присвояване (***rvalue***);

4.2.1 Изходни итератори

Изходен итератор – член функции:

- Оператор за присвояване (assignment operator =)
- Оператор за дереферииране (operator *)

  Особености:
  - Използва се само ***в лява страна lvalue (само за типове mutable iterator)***;
  - Подразбиращо се поведение “увеличение” и извежда следващия обект.

  Примери:

  std::ostream_iterator

  std::ostreambuf_iterator

  std::insert_iterator

  std::back_insert_iterator

  std::front_insert_iterator

4.2.1 Входни и изходни итератори

Основно предназначение – да се обработва информацията от вх/изх потоци:

- Вх./изх. се разглежда като контейнер

Входни и изходни итератори за обслужване на входно/изходните потоци - istream и ostream. Това са специалните итератори – istream_iterator и ostream_iterator.

4.2.1 Входни итератори

Основно предназначение на входния итератор:

Входни итератори за обслужване на входните потоци (istream):

istream_iterator

Подразбиращо се поведение “увеличение” и достъп до следващия входен обект.

- Четене;
- Увеличаване с 1 (++).

4.2.1 Входни и изходни итератори

Декларация на входен потоков итератор в STL:

```
template<class U, class Ch = char, class Tr = char_traits<Ch> >
    class istream_iterator
        : public iterator<input_iterator_tag, U, ptrdiff_t> {
public:
   typedef Ch char_type;
   typedef Tr traits_type;
   typedef basic_istream<Ch, Tr> istream_type;
   istream_iterator();
   istream_iterator(istream_type& is);
    const U& operator*() const;
    const U *operator->() const;
    istream_iterator<U, Ch, Tr>& operator++();
    istream_iterator<U, Ch, Tr> operator++(int);
    };
```

4.2.1 Входни и изходни итератори

Декларация в библиотеката на изходния потоков итератор

```
template<class U, class E=char, class Tr=char_traits<E> >
    class ostream_iterator
        : public iterator<output_iterator_tag, void, void> {
public:
    typedef U value_type;
    typedef E char_type;
    typedef T traits_type;
    typedef basic_ostream<E, T> ostream_type;
    ostream_iterator(ostream_type& os);
    ostream_iterator(ostream_type& os, const E *delim);
    ostream_iterator<U, E, T>& operator=(const U& val);
    ostream_iterator<U, E, T>& operator*();
    ostream_iterator<U, E, T>& operator++();
    ostream_iterator<U, E, T> operator++(int);
protected:
        const _E *_Delim;
    ostream_type *_Ostr;
};
```

4.2.1 Входни и изходни итератори

Примери:

Даден е файл със записани поредици от символи 0 и 1. Трябва да се прочетат от файла и да се изведат на конзолата (cout):

```
ifstream ifile ("example_file.txt");  // съдържа 110101110111011
char tmpChar;
while (ifile >> tmpChar) cout << tmpChar;
```

Изход (пример): 110101110111011

4.2.1 Входни и изходни итератори

Реализация чрез итератори и **алгоритъма copy**:

```
template <class InputIterator, class OutputIterator>
OutputIterator copy (InputIterator first, InputIterator  last, OutputIterator
    result);
#include <iostream> //  cout
#include <fstream>  //  ifstream
#include <iterator>  //  iterator's
#include <algorithm> //  copy
...
ifstream ifile("example_file.txt");
copy (istream_iterator<char> (ifile),    //конструиране на  нач. итератор
istream_iterator<char> (),                //конструиране  кр. итератор
ostream_iterator<char> (cout) );  //конструиране на  нач. итератор
```

4.2.1 Входни и изходни итератори

Реализация на зареждане на контейнер от файл с итератори и **алгоритъм copy и back_inserter**:

Функцията back_inserter връща back_insert_iterator от обекта. Това е итераторен адаптер, осигуряващ :

- Запис на копираната информация;
- Увеличаване на итератора след записа.

```
vector<int> v;
ifstream ifile ("example_file");
copy (istream_iterator<int> (ifile),      // от файлов поток
          istream_iterator<int> (),       // край на файлов поток
          back_inserter(v) );
```

4.2.2 Нарастващи итератори

Добавени член функции към входни и изходни итератори:

- Подразбиращ се конструктор
- Оператор за присвояване
- Поведението на оператора за дереферииране (инкрементиране) се променя:

Многопасов, т.е. дереферирането и инкрементирането не са свързани

4.2.2 Нарастващи итератори

Пример за използване – линейно търсене на обект в итерационен интервал:

```
template<class ForwardIterator, class T>
ForwardIterator find_linear (ForwardIterator first,
                             ForwardIterator last, T& value) {
  while (first != last)
   if (*first == value)
      return first;
    else first++;
  return last;
}
```

4.2.2 Нарастващи итератори

Използване на алгоритъма:

```
vector<int> v (3, 1);
v.push_back (7);       // вектор v: 1 1 1 7
vector<int>::iterator it = find_linear (vect.begin(),
                                        vect.end(), 7);
if (it != vect.end() ) cout << *it; else cout << "not found";
```

Изход: 7

4.2.3 Двупосочни итератори

Допълнение към двупосочните итератори (допълнително към нарастващите):

Оператор за намаляване (--)

Пример – достъп в обратен ред:

```
list<int> lst (1, 1);
lst.push_back (2); // Съдържание : 1 2
list<int>::iterator first = lst.begin();
list<int>::iterator last  = lst.end();
while (last != first) {
  --last;
  cout << *last << " ";
}
```

Изход:2 1

4.2.3 Двупосочни итератори

Пример – алгоритъм за сортиране на обекти:

```
template <class BidirectionalIterator, class Compare>
void bubble_sort (BidirectionalIterator first,
     BidirectionalIterator last,
                Compare comp) {
BidirectionalIterator left_el = first, right_el = first;
 right_el++;
 while (first != last)  {
    while (right_el != last) {
      if (comp(*right_el, *left_el))
         iter_swap (left_el, right_el);
      right_el++;
      left_el++;
    }
    last--;
    left_el = first, right_el = first;
    right_el++;
  }
}
```

4.2.3 Двупосочни итератори

Пример за сортиране в прав ред:

```
list<int> lst;
ifstream ifile ("example_file.txt");// 10 5 1 4 2 7 3
// fill list from file
copy (istream_iterator<int> (ifile),
            istream_iterator<int> (),
            back_inserter(lst) );
//сортиране в нарастващ ред
bubble_sort (l.begin(), l.end(), less<int>() );
list<int>::iterator first = lst.begin();
list<int>::iterator last  = lst.end();
// тестов изход
while (first != last) {
  cout << *first << " ";
  first++;
}
```

4.2.3 Двупосочни итератори

Пример за сортиране в намаляващ ред:

```
bubble_sort (l.begin(), l.end(), greater<int>() );
first = lst.begin();
last  = lst.end();
// тестов изход
cout << endl;
while (first != last) {
  cout << *first << " ";
  first++;
}
```

Изход: 1 2 3 4 5 7 10

10 7 5 4 3 2 1

4.2.4 Итератори с произволен достъп

Изисквания към итераторите с произволен достъп (допълнение към двупосочните итератори):

- **оператор+ (int)**
- **оператор += (int)**
- **оператор - (int)**
- **оператор -= (int)**
- **оператор - (<итератор с произволен достъп>)**
- **оператор [] (int)**
- **оператор < (<итератор с произволен достъп>)**
- **оператор > (<итератор с произволен достъп>)**
- **оператор >= (<итератор с произволен достъп>)**
- **оператор <= (<итератор с произволен достъп>)**

4.2.4 Итератори с произволен достъп

```
vector<int> v (1, 1);
// вектор v: 1 2 3 4
v.push_back (2); v.push_back (3); v.push_back (4);
vector<int>::iterator i = v.begin();
vector<int>::iterator j = i + 2; cout << *j << " "; //Изход:      3
i += 3; cout << *i << " "; // Изход:   4
j = i - 1; cout << *j << " "; //Изход:  3
j -= 2;
cout << *j << " "; //Изход: 1
cout << v[1] << endl; //Изход 2
(j < i) ? cout << "j < i" : cout << "not (j < i)"; cout << endl;
//Изход: j < i
(j > i) ? cout << "j > i" : cout << "not (j > i)"; cout << endl;
//Изход: not (i > j)
i = j;
i <= j && j <= i ? cout << "i and j equal" : cout << "i and j not
     equal"; cout << endl;
//Изход: i and j equal
j = v.begin();
i = v.end();
cout << "iterator distance end - begin = size: " << (i - j);
//Изход: iterator distance end - begin = size:  4
```

4.2.5 Адаптери на итератори (Iterator Adaptors)

Дефиниция:

Адаптерите (Adaptors) са темплейтни класове, които предоставят интерфейсно съответствие. Наследяване.

- Имат базов клас;
- Имплементират нова функционалност.

Член функциите на базовия клас могат да се променят, разширяват или скриват.

Могат да се комбинират за постигане на нова финкционалност.

4.2.5 Адаптери на итератори (Iterator Adaptors)

- Обратни итератори. Обхват:
- Двупосочните;
- Итераторите с произволен достъп.

Те имплементират итератори, които служат за достъп до елементите на контейнера в обратен ред.

4.2.5 Адаптери на итератори (Iterator Adaptors)

Пример за създаване и използване на обратен итератор:

```
list<int> list;
// запълване на list с 1 2 3 4
reverse_bidirectional_iterator<list<int>::iterator,
                  list<int>::value_type,
                  list<int>::reference_type,
                  list<int>::difference_type>
           rListIt (list.end());
cout << * rListIt << " "; // извежда последния елемент
rListIt ++; // !! действието на итератора е обратно на
              // увеличението
cout << * rListIt << " ";
rListIt --;   // !! действието на итератора е обратно на
              // намалението
cout << * rListIt;
```

Изход: 4 3 4

4.2.5 Адаптери на итератори (Iterator Adaptors)

Пример за използване с алгоритъм, напр. copy

```
list<int> intlist;
// запълване на intlist с 1 2 3 4
// !! копирането е обратно на естествения ред в контейнера
copy(reverse_iterator<int*, int, int&, ptrdiff_t> (intlist.end()),
     reverse_iterator<int*, int, int&, ptrdiff_t> (intlist.begin()),
     ostream_iterator<int> (cout, " ") );
```

Изход:4 3 2 1

Забележка: За използване на reverse_bidirectional_iterator или reverse_iterator се включва <iterator>

4.2.5 Адаптери на итератори (Iterator Adaptors)

За всички последователни контейнери (vector, list и deque) се предоставят член функции rbegin и rend, които връщат съответните обратни итератори.

Пример:

```
list<int> intlist;
// запълване на intlist с 1 2 3 4
// !! копирането е в обратен ред
copy (intlist.rbegin(),intlist.rend(), ostream_iterator<int>(cout, " "));
```

Изход:4 3 2 1

4.2.5 Адаптери на итератори (Iterator Adaptors)

- Итератори за добавяне.

Дефиниция: Това са итераторни адаптери, които опростяват добавянето в контейнерите. Принципът е, че записваната стойност срещу итератора за добавяне добавя тази стойност в контейнера, за който е създаден. За да се дефинира позицията се предлагат три различни итераторни адаптера за добавяне:

- back_insert_iterator
- front_insert_iterator
- insert_iterator

front_insert_iterator и back_insert_iterator се конструират върху контейнера и добавят елемента в началото и в края на контейнера съответно. back_insert_iterator изисква контейнер за който е дефинирана push_back, а front_insert_iterator съответно изисква push_front:

```
deque<int> d;
back_insert_iterator<deque<int> > bi (d);
front_insert_iterator<deque<int> >  fi (d);
```

4.2.5 Адаптери на итератори (Iterator Adaptors)

- Дефиниция на функциите за добавяне в края, началото и във вътрешността на контейнерите:

Функциите back_inserter, front_inserter inserter връщат съответните итератори за добавяне.

Пример:

```
template <class Container>
back_insert_iterator<Container> back_inserter(Container& x) {
    return back_insert_iterator<Container>(x);
}
template <class Container>
front_insert_iterator<Container> front_inserter(Container& x) {
    return front_insert_iterator<Container>(x);
}
template <class Container, class Iterator>
insert_iterator<Container> inserter(Container& x, Iterator i) {
    return insert_iterator<Container>(x, Container::iterator(i));
}
```

4.2.5 Адаптери на итератори (Iterator Adaptors)

Пример:

```
ifstream f ("example");    // примерен файл: 1 3
deque<int> dObj;
copy (istream_iterator<int, ptrdiff_t>(f),
        istream_iterator<int, ptrdiff_t>(),
        back_inserter(dObj) );
vector<int> vObj (2,7);
copy (vObj.begin(), vObj.end(), front_inserter (dObj) );
insert_iterator<deque<int> > iter = inserter (dObj,
   ++dObj.begin() );
*iter = 9;
```

Изход: 7 9 7 1 3

4.3. Списък (list)

Организация:

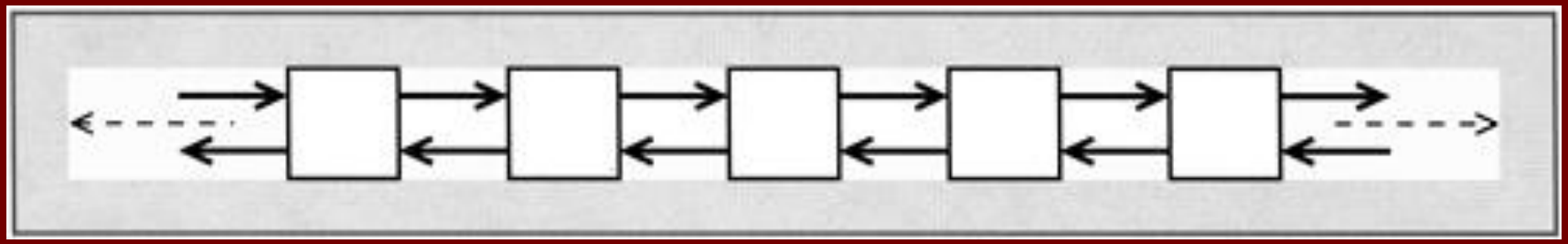

4.3. Списък (list)

Особености:

- Не осигурява произволен достъп- O(N);
- Добавяне/премахване е O(1);
- Добавяне/премахване не инвалидизира итератори;
- Обработва операцията без междинни състояния;
- Няма at();
- Няма capacity и realloc. Всеки елемент се създава динамично в собствена памет;
- Списъци предоставят много специални член функции за разместване на елементи-алгоритми (по-бързи), защото те само пренасочват указатели, а не копират и преместват обектите.

4.3. Списък (list)

Член функции (алгоритми):

- remove();
- insert (pos, elem), insert (pos,n, elem), insert (pos, beg,end);
- remove (val), remove_if (op), erase (...);
- resize (...);
- unique(...);
- splice(...);
- sort();
- merge(c2);

- По-бързи от общите алгоритми на STL

4.3. Списък (list)

Преместване на елементи: O(1):

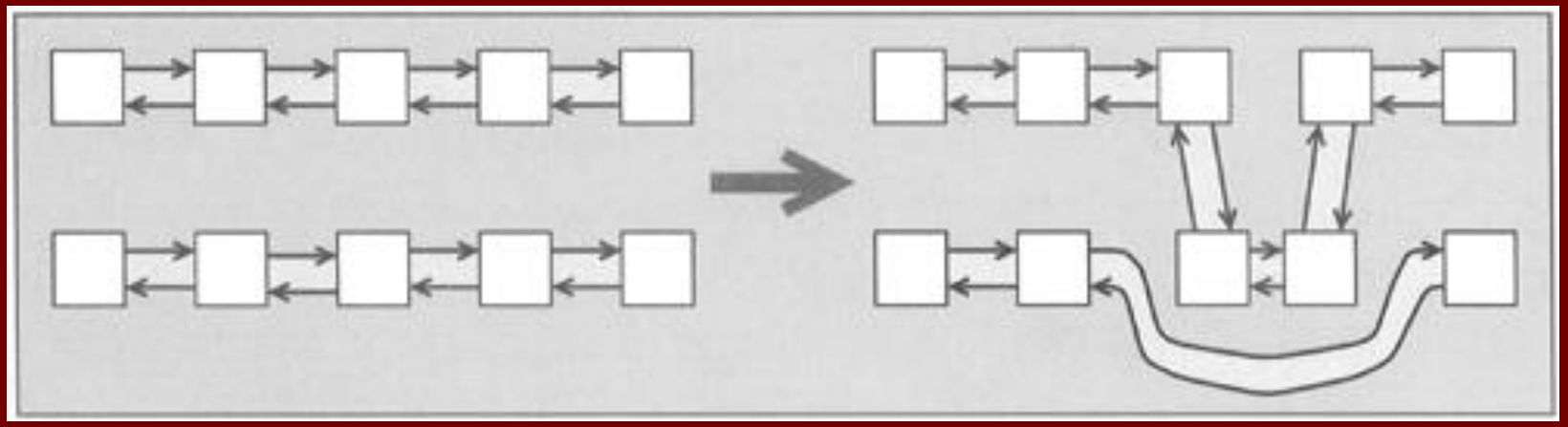

4.4. Двойно свързан списък (deque)

Организация

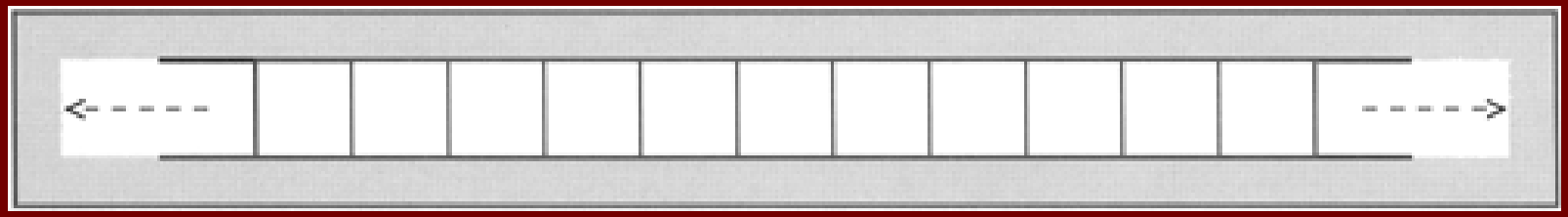

4.4. Двойно свързан списък (deque)

Особености:

- Добавяне/изтриване на елементи в началото/края - амортизирано константно време;
- Не запазват итераторите при структурни операции, освен в началото или в края;
- По-добро поведение при заемане на нова памет, отколкото вектора. Вътрешна организация:

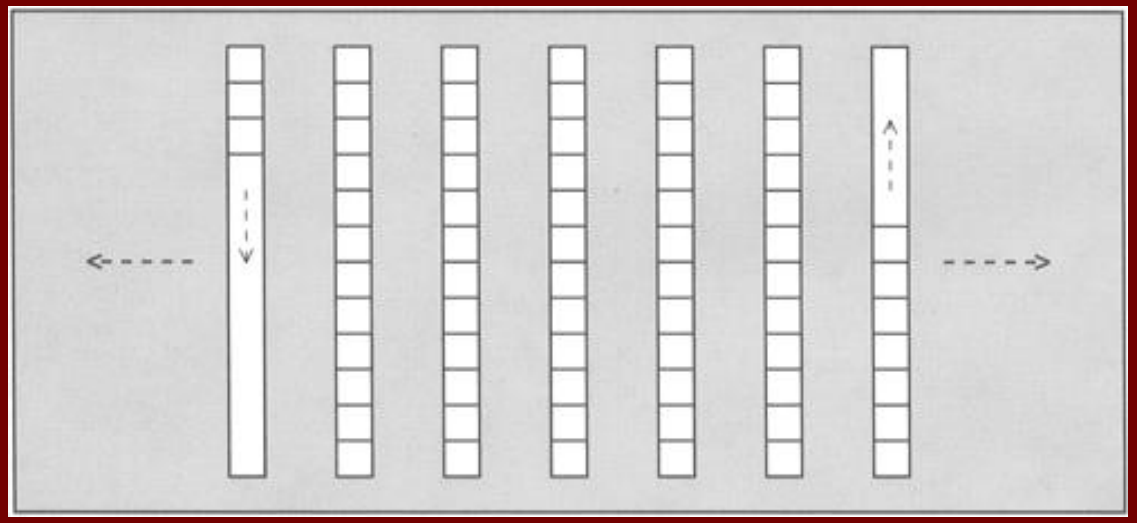

4.4. Двойно свързан списък (deque)

Особености:

- Интерфейса (публичните функции/оператори) са подобни на вектора;
- Вътрешната структура осигурява два начина за изчислим достъп до елемент, но е малко по-бавно от това за вектора;
- Итераторите трябва да са указатели от специален вид, а не обикновени указатели, защото те трябва да преминават между различните блокове;
- В системи, които имат ограничения в размера на блока памет, deque може да съдържа повече блокове

Въпроси?